

СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

К.А. Зіненко¹, Т.О. Кобєлева²

¹ *аспірант кафедри економіки бізнесу і МEB, НТУ «ХПІ», Харків, Україна*

² *професор кафедри економіки бізнесу і МEB, доктор екон. наук, НТУ «ХПІ», Харків, Україна
pgrpererva@gmail.com*

Предметом наукової доповіді є проблеми ефективного управління економічною безпекою будівельних підприємств в умовах економічної нестабільності. Питання сталого розвитку будівельних підприємств набуває особливої актуальності у період після світової фінансово-економічної кризи, яка вдарила по світовій економіці та призвела до значного погіршення ключових показників світової економіки, зниження довіри до стійких ринків, у платоспроможності підприємств або навіть у придатності економічних систем у всьому світі. Однією з головних причин такої ситуації була неефективна діяльність великих будівельних підприємств, які брали на себе надмірні ризики в основній діяльності, після чого приховували свої невдалі результати [1-10].

Перехід України до ринкової економіки зажадав від вітчизняної економічної науки перегляду основних положень концепції управління підприємствами будівельної галузі. Це пов'язано з тим, що непередбачуваність швидких змін в економічному середовищі виникла і зростає як на мікро-, так і на макрорівні швидкозростаючого ринку. Це обумовило об'єктивну необхідність розробки відповідних методів управління економічною безпекою будівельних підприємств в умовах нестабільності та невизначеності, породжених непередбачуваними змінами сучасного ринку. Складність і невизначеність даної проблеми зумовили багатоаспектність досліджень, пов'язаних із розробкою методів управління комплексом соціально-економічних об'єктів в умовах невизначеності світової та національної економіки [1].

Будівельний сектор посідає одне з провідних місць в економіці країни. Це багатогранна і багатофункціональна структура. Будь-які зміни, що відбуваються в будь-якому з взаємопов'язаних секторів економіки, викликають реакцію ринку, безперечно впливаючи на будівельний сектор. Однією з головних особливостей в сучасному промисловому і будівельному секторі є уміння працювати в умовах загроз економічній безпеці. Масштабна економічна криза останніх років, підвищення процентних ставок за кредитами, зростання витрат і стагнація створюють додаткові ризики для економічної безпеки будівельної галузі. Тим не менш, важко встановити прямий зв'язок між банківськими позиками та потенціалом підвищення продуктивності праці шляхом оптимізації внутрішніх резервів. У ширшому плані спостережуване уповільнення зростання продуктивності в основному зумовлене такими факторами, як технологічні зміни, демографія та торгівля. Тому для управління економічною безпекою надзвичайно важливо краще розуміти коротко- та середньострокові наслідки невизначеності для підприємств будівельного сектору. Результати цього аналізу можуть бути використані для визначення того, наскільки актуальною є потреба у розширенні індикаторів комплексної оцінки з метою визначення рівня економічної безпеки та впровадження захисних заходів для будівельного сектору.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що економічна безпека будівельного сектору економіки є комплексною категорією і включає певні складові. Проте в навіній літературі можна побачити аргументи на користь використання

різноманітних компонентів забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства. Це свідчить про те, що на сьогодні немає єдиного підходу до визначення його складових. Причина в тому, що процес виявлення сутності економічної безпеки безпеки досить складний; її основні аспекти відображені в таких положеннях [1]: економічна безпека будівельної галузі є невід'ємною частиною національної економічної безпеки; це процес, що забезпечує захист фінансових інтересів будівельних галузей, територій, підприємств; це один із факторів зростання галузевого будівельного комплексу та забезпечення його стабільності; це поєднання кількісних і якісних показників, які повинні мати відповідний рівень (пори́г) для визначення рівня економічної безпеки.

Таким чином, у даному дослідженні показано, що система показників вимірювання економічної безпеки будівельної галузі повинна включати принаймні такі основні напрями: аналіз фінансово-господарської діяльності, операційний аналіз, аналіз грошових потоків та ризиків господарської діяльності. моніторинг, аналіз та діагностика загроз економічній безпеці будівельної галузі на основі показників (параметрів) соціально-економічного розвитку галузі має першочергове значення в сучасних реаліях. Аналіз показав, що за останні роки резерви економічної безпеки будівельної галузі України знаходяться на дуже низькому рівні, тобто показники мають тенденцію до порогових значень, що свідчить про необхідність термінового реагування. Отримані результати є достатньою підставою для формування стратегії подальшого економічного розвитку та збереження стабільного розвитку підприємств будівельної галузі.

Список літератури:

1. *Smirnova, O.* (2019). Economic Security of the Construction Complex. *Amazonia Investiga*, 8(24), 315-323. Retrieved from <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/989>
2. *Кобєлева Т.О.* Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54748>
3. *Pererva, P., Kuchynskyi, V., Kobieliava, T., Kosenko, A., Maslak, O.* (2021). Economic substantiation of outsourcing the information technologies and logistic services in the intellectual and innovative activities of an enterprise. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 4 (13 (112)), p. 6–14.
4. Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П.Г.Перерва [та ін.]; ред.: П.Г.Перерва, В.І.Борзенко, Т.О.Кобєлева ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Планета-Принт, 2019. 1002 с.
5. *Перерва П.Г. Кобєлева Т.О.* Теоретичні засади комплаєнс-моніторингу в системі економічної безпеки промислового підприємства // *Вісник НТУ "ХПІ". Екон. науки: зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2019. 1. С. 65-72.
6. *Перерва П.Г., Кобєлева Т.О.* Цінова політика підприємства та її вплив на ринкову кон'юнктуру та конкурентоспроможність продукції // *Вісник НТУ "ХПІ" : зб. наук. пр. Економ. науки.* Харків : НТУ "ХПІ", 2016. № 27. с. 58-61.
7. Антикризовий механізм сталого розвитку підприємства : монографія / В.Л.Товажнянський [та ін.]; ред.: П.Г.Перерва, Л.Л.Товажнянський. Харків : Віровець А.П. "Апостроф", 2012. 705 с.
8. Економіка, менеджмент, маркетинг туризму та гостинності : навч. посібник [Електронний ресурс] / П.Г.Перерва [та ін.]; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Електрон. текст. дані. Харків, 2020. 893 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/47906>
9. Научные основы маркетинга инноваций : монографія в 3 т. Том 3. / под. ред. С.Н.Ильяшенко. Сумы: ООО «Печатный дом «Папирус», 2013. 334 с.
10. *Кобєлева Т.О., Перерва П.Г.* Формування системи економічної стійкості та комплаєнс захисту машинобудівного підприємства [Електронний ресурс] // *Економіка: реалії часу.* 2018. № 1 (35). С. 98-106. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2018/No1/98.pdf>